

МЕЦЕНАТСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ РОДИНИ ХАНЕНКІВ

Озерський Ю.І.

Харківський технічний університет

“Харківський політехнічний інститут”, м. Харків

На зламі ХІХ і ХХ ст. участь у добродійній діяльності українських підприємців набула форми престижної соціальної поведінки. Значна роль у справі розвитку просвітництва та збереження української культури належала представникам давнього козацького роду Ханенків.

Меценатська діяльність родини Ханенків тривалий час висвітлювалась фрагментарно і тому потребує фундаментального дослідження.

Родина Ханенків: Богдан Іванович і Варвара Миколаївна використовували значну частину своїх статків на меценатську діяльність, яка стимулювалася владою: Б.І. Ханенко мав звання дійсного статського радника, Почесного члена Петербурзької академії мистецтв, члена імператорської археологічної комісії, Одеського товариства історії і старожитностей, Історичного товариства Нестора Літописця, Церковно-археологічного товариства, Антропологічного товариства в Парижі.

Напрямки меценатської діяльності родини Ханенків:

Б.І. Ханенко - організатор музейної справи в Києві. За його організаційного та матеріального сприяння було відкрито не тільки міський музей Києва, а і поповнена його експозиція загальною чисельністю 3145 експонатів, до яких належали твори живопису, гравюри, твори мистецтва зарубіжного Сходу і Заходу, зібрання ікон, хрестів і образків перших століть християнства на Русі, старожитності античної доби з грецьких колоній Причорномор'я. Пізніше ця колекція за заповітом родини Ханенків була передана у власність київської громади і нині складає основу для музеїв ім. Т.Г. Шевченка, Національного художнього, Російського мистецтва і музею Західного та Східного мистецтва ім. Бориса і Варвари Ханенків.

Ханенки підтримували археологічну діяльність: фінансували розкопки, реставраційні роботи, організували археологічні виставки, а також подарували музею збірку археологічних матеріалів Середнього Подніпров'я.

Меценатська діяльність Ханенків проявлялась і у підтримці освіти. Так, В.М. Ханенко побудувала у с. Райгородці Черкаського повіту двохкласне училище на 130 учнів, у с. Мощена - 4-класну школу на 300 учнів, надавала матеріальну підтримку і церковно-парафіяльній школі у с. Могильному.

Діяльність у справі просвітництва Ханенків була пов'язана з популяризацією української культури та підтримкою народних майстрів: організація Київського кустарного товариства, виставок творів гончарства, ткацтва, вишивки, робота у селах художніх майстерень.

Таким чином, меценатська діяльність родини Ханенків — це яскравий приклад розвитку культурно-просвітницької діяльності українських підприємців на зламі ХІХ і ХХ століть.